

สมาชิกกับศูนย์เยาวชน

การที่เยาวชนจะเข้าใช้บริการของศูนย์เยาวชนทุกแห่งนั้น มีเชื่อว่าทุกคนมีสิทธิเข้าไปใช้ได้โดยไม่มีพิธีการอย่างไร ศูนย์เยาวชนทุกศูนย์ได้มีระเบียบไว้ว่า ผู้ที่จะเข้าใช้บริการของศูนย์เยาวชนได้จะต้องเป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชนก่อน ในเมื่อนั้นจะใคร่กล่าวถึงสมาชิกกับศูนย์เยาวชนว่ามีความสัมพันธ์ที่เยาวชนได้ใช้บริการของศูนย์เยาวชนอย่างไรบ้าง และมีระเบียบปฏิบัติอย่างไร

4.1. การกำหนดประเภทของสมาชิก

ศูนย์เยาวชนของเทศบาลนครกรุงเทพทุกแห่งรับสมาชิกทั้งชายและหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 8 - 18 ปี และไม่จำกัดความรู้ ไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และเพศ สุดแล้วแต่เยาวชนผู้ใดสนใจจะสมัครเข้าเป็นสมาชิก ทางศูนย์ก็ได้พิจารณาคุณสมบัติต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมที่จะรับเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่เพียงใด ถ้าเห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม ทางศูนย์ก็จะพิจารณาให้เขาเป็นสมาชิกได้

หลักการที่จะพิจารณาว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างใดนั้น ทางศูนย์ยึดหลักในการพิจารณาคือ จะต้องมีความสอดคล้องไปนี้¹

- ก. เป็นผู้มีอุปนิสัยดี เต็มใจที่จะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
- ข. ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง
- ค. แสดงความจำนงขอเข้าเป็นสมาชิก เป็นลายลักษณ์อักษร
- ง. เมื่อคณะกรรมการบริหารของศูนย์พิจารณาเห็นสมควรรับเข้าเป็นสมาชิก

¹ ขอบังคับศูนย์เยาวชนลุมพินี ปี พ.ศ. 2504 ข้อ 13 และข้อ 14

การที่ตองระบุไว้ว่า ในคณะกรรมการบริหารงานของศูนย์พิจารณารับเข้า เป็นสมาชิกนั้น ก็เพื่อจะได้มีโอกาสพิจารณาโดยดวงแก้วผู้ที่สมัคร เขามาเป็นสมาชิกนั้น สมควร จะรับเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่ เพราะในบางครั้งผู้สมัครบางคนมีที่อยู่อาศัยห่างไกลจากศูนย์ มากเกินไป ไม่มีเวลาดมารวมกิจกรรมเพียงพอ และผู้สมัครอาจจะไม่ได้รับประโยชน์เต็มที่ ทางศูนย์ก็อาจจะแนะนำให้ผู้สมัครไปสมัคร เป็นสมาชิกในศูนย์ที่อยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยของตน หรือในบางกรณีศูนย์อาจจะยินดีรับผู้ที่มีที่อยู่ไกลศูนย์ เป็นกรณีพิเศษ เช่น สมาชิกบางคนเมื่อ เลิกจากโรงเรียนแล้ว ก็ต้องรอกลับบ้านพรอมผู้ปกครอง ขณะที่รอผู้ปกครองอยู่นั้นไม่ทราบ จะทำอะไร ทางศูนย์ก็ยินดีรับให้เขาเป็นสมาชิกของศูนย์ เพื่อใช้เวลาในการรอผู้ปกครอง มารับโดย เขารวมกิจกรรมในศูนย์ ซึ่งเป็นการทำให้ไม่เสียเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์

4.2. วิธีการสมัครเข้าเป็นสมาชิก

ผู้ที่มีความประสงค์จะสมัคร เป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชนนั้น จะต้องยื่นความจำนง ขอเข้าเป็นสมาชิกเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์มใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกของศูนย์ ซึ่งใน แบบฟอร์มจะให้ผู้สมัครกรอกรายการ² คือ

1. ชื่อ, นามสกุลของผู้สมัคร
2. เพศ, วัน, เดือน, ปีที่เกิด, อายุ
3. ระดับการศึกษา, โรงเรียนที่ศึกษา
4. ที่อยู่อาศัย บ้านเลขที่, หมู่ที่, ถนน, ตำบล, อำเภอ, จังหวัด
5. ชื่อนิตา, มารดา, ผู้ปกครอง
6. ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ
7. ผู้สมัครสนใจกิจกรรมประเภทใดบ้าง
8. ค่าปฏิญาณของผู้สมัคร
9. ลายเซ็นของผู้สมัคร

² ดูแบบฟอร์มภาคผนวกที่ 9

ในท้ายใบสมัคร ผู้สมัครจะต้องขอให้กรรมการหรือผู้ปกครองลงนามอนุญาตให้สมัคร เขาเป็นสมาชิกของศูนย์ใดด้วย ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเขาใจผิดอันอาจจะเกิดขึ้นในกรณีที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดาของผู้สมัครบางคนไม่ทราบว่า บุตรหลานหรือผู้อยู่ในปกครองของตนอาจจะหายไปอยู่ ณ ที่ใด³

อนึ่งศูนย์บางศูนย์อาจกำหนดให้กรรมการของศูนย์หนึ่งคนลงนามรับรองผู้สมัคร หรืออาจให้สมาชิกของศูนย์ 2 คน ลงนามรับรองผู้สมัครก็ได้

เมื่อสมาชิกกรอกแบบฟอร์มใบสมัครแล้วก็ให้นำไปยื่นต่อหัวหน้าศูนย์พร้อมทั้งค่าลงทะเบียนคนละ 2 บาท และเมื่อศูนย์พิจารณารับเข้าเป็นสมาชิกแล้วก็จะออกบัตรประจำตัวสมาชิกให้เป็นหลักฐาน เพื่อมีสิทธิเข้าไปใช้ศูนย์ได้ในโอกาสต่อไป

ในการพิจารณารับสมัคร เขาเป็นสมาชิกของศูนย์นั้น เมื่อคณะกรรมการของศูนย์ใดพิจารณารับสมัคร เขาเป็นสมาชิกแล้ว ทางศูนย์จะต้องจัดการลงรับใบสมัครว่า รับเขาเป็นสมาชิกเลขที่เท่าไร และวันที่ เดือน พ.ศ.ไว้พร้อมทั้งลงชื่อผู้รับหลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ของศูนย์ก็จะต้องลงทะเบียนสมาชิกในทะเบียนของศูนย์ ซึ่งมีรายการดังนี้⁴

1. เลขที่
2. ชื่อ, นามสกุล, วัน, เดือน, ปีเกิด
3. ที่อยู่
4. ศึกษาหรือประกอบอาชีพอยู่ที่ใด
5. เขาเป็นสมาชิกเมื่อวัน เดือนปี ะไร
6. จำหน่ายออกจากสมาชิกเมื่อวัน เดือน ปี ะไร
7. เหตุที่จำหน่ายออกจากสมาชิก
8. หมายเหตุ

³รูปแบบฟอร์มภาคผนวกที่ 9

⁴รูปแบบฟอร์มภาคผนวกที่ 10

ส่วนบัตรสมาชิกนั้นศูนย์แต่ละศูนย์ควรกำหนดให้มีลักษณะดังนี้

1. ชื่อของศูนย์เยาวชน
 2. ขนาดบัตรกว้าง 6.50 ซม. ยาว 10.00 ซม. ใช้กระดาษแข็ง
- แผ่นเดียว ใส่ของพลาสติกสีขาว
3. เลขที่สมาชิก
 4. วันที่ เดือน พ.ศ. ที่ออกบัตร
 5. บัตรนี้ออกให้แก่ใคร (ระบุชื่อ นามสกุล สมาชิก)
 6. ที่อยู่ของสมาชิก
 7. ลายเซ็นหัวหน้าศูนย์
 8. ลายเซ็นผู้ถือบัตร
 9. ศึกษารูปถ่ายของผู้ถือบัตร ขนาด $2\frac{1}{2} \times 3$ ซม.
 10. คำปฏิญาณซึ่งมีข้อความว่า
 - ข้าพเจาจะสามัคคีช่วย เหลือซึ่งกันและกันและบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกัน
 - ข้าพเจาจะรักษา และปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของศูนย์ โดยเคร่งครัด
 - ข้าพเจาจะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชาติ

4.3. การออกจากสมาชิกและการสิ้นสุดของสมาชิกภาพ

ศูนย์เยาวชนส่วนใหญ่มีข้อกำหนดการสิ้นสุดสมาชิกภาพเช่นเดียวกัน โดยยึดถือตามกฎข้อบังคับของศูนย์เยาวชนลุมพินี เมื่อ 25 ธันวาคม 2504 เป็นหลักคือ⁵ สมาชิกยอมสิ้นสุด เมื่อ

ก. ตาย

ข. ลาออก

⁵ ข้อบังคับศูนย์เยาวชนลุมพินี ปี พ.ศ. 2504 ข้อ 14

ค. เป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง ตัวอย่าง เช่น โรคเรื้อน, วัณโรค
ระยะอันตราย ฯลฯ

ง. ประพฤติคนเสื่อมเสียต่อหมู่คณะ ซึ่งกรรมการบริหาร เสนอขออนุมัติ
จากคณะกรรมการส่งเสริมศูนย์เยาวชนให้ลบชื่อออกจากสมาชิกภาพ ตัวอย่าง เช่น ประพฤติ
ตนเกะกะเกร และชอบก่อเหตุวิวาทในหมู่สมาชิกด้วยกันเอง หรือกับสมาชิกต่างศูนย์
ในการแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ หรือก่อเหตุทางคดีอาญา จนถูกศาลสั่งลงโทษ ฯลฯ

4.4. เวลาทำการของศูนย์เยาวชน

ในเรื่องเวลาทำการของศูนย์เยาวชนนี้ เป็นปัญหาสำคัญที่ทางเทศบาลนคร
กรุงเทพได้พิจารณาว่า ทำอย่างไรจึงจะวางกำหนดเวลาที่แน่นอนลงไปโดยให้สมาชิกได้
รับประโยชน์หรือมาใช้บริการของศูนย์ได้สะดวกที่สุด กับทั้งไม่ให้เป็นการ เสียแรงงาน
ของเจ้าหน้าที่โดยเปล่าประโยชน์ ทั้งนี้เพราะบางครั้งหรือบางเวลา ทางศูนย์เปิดบริการ
ให้สมาชิก แต่ไม่มีสมาชิกมาใช้ศูนย์ในระยะเวลาที่เปิดบริการนั้น ก็เท่ากับเทศบาลได้ลงทุน
ไปโดยเสียเปล่า ไม่ได้ผลคุ้มค่า จึงเป็นปัญหาที่ทางเทศบาลได้แก้ไขปรับปรุงอยู่ตามสถานะ
สิ่งแวดล้อมของแต่ละท้องที่ โดยพิจารณาเปิดให้บริการใน ระยะที่เห็นว่า เยาวชนส่วนใหญ่
ว่างพอที่จะมาใช้บริการของศูนย์ได้ ปัจจุบันศูนย์เยาวชนทุกศูนย์เปิดให้บริการดังนี้

วันจันทร์ ถึง วันศุกร์	เปิดให้บริการตั้งแต่ 14.00 – 18.00 น.
วันอาทิตย์	เปิดให้บริการตั้งแต่ 10.00 – 16.00 น.
วันเสาร์	ปิดทำการ

แต่โดยพฤตินัย ศูนย์ที่อาศัยอาคารของโรงเรียนหรือตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนนั้น
ในวันที่โรงเรียนเปิดสอนปกติ จำเป็นต้องเริ่มกิจการเมื่อโรงเรียนเลิกการสอนแล้ว ดังนั้น
เวลาทำการของศูนย์เหล่านี้จึงน้อยลงไปอีก บางศูนย์เหลือเวลาทำการจริงเพียงวันละ
2 ชั่วโมง ซึ่งทางศูนย์ไม่สามารถที่จะจัดดำเนินการให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยนัก เพราะ
กว่าโรงเรียนจะเลิกก็ 16.00 น. ฉะนั้นการทำงานของศูนย์จึงเริ่มตั้งแต่ 16.00 น.
ถึง 18.00 น.

สำหรับในโอกาสต่อไป เทศบาลมีโครงการที่จะปรับปรุงเรื่องเวลาปฏิบัติกิจกรรมของศูนย์หรือเวลาให้บริการให้มากขึ้น โดยมีโครงการที่จะเริ่มปรับปรุงเวลาทำการสำหรับศูนย์ที่มีอาคารตั้งอยู่นอกโรงเรียนให้เปิดบริการตั้งแต่ 9.00 น. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่เยาวชนที่ไม่ได้ไปโรงเรียน หรือเยาวชนที่ว่างงานไม่มีอาชีพ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม เช่น กิจกรรมห้องสมุด การเรียนวิชาพิเศษ หรือหัตถศึกษา เป็นต้น⁶ แต่ขณะนี้ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ

4.5. กิจกรรมของศูนย์เยาวชน

กิจกรรมมีอยู่หลายอย่างหลายวิธีสุดแล้วแต่ว่าศูนย์จะเลือกดำเนินการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานที่และอุปกรณ์ที่มีอยู่ การกำหนดกิจกรรมเจ้าหน้าที่ผู้นำกิจกรรม หัวหน้าศูนย์จะเป็นผู้กำหนดตารางจัดกิจกรรมประจำสัปดาห์ไว้ให้สมาชิกทราบล่วงหน้าเป็นคราว ๆ ไป กิจกรรมที่จัดในศูนย์เยาวชนขณะนี้สามารถแยกได้ดังนี้⁷

4.5.1. กิจกรรมแบ่งตามลักษณะกิจการ

1. สังฆนาการ เป็นกิจกรรมฝึกสอนดำเนินงานด้านดนตรี นาฏศิลป์ งานชุมนุม การประชุม การทัศนศึกษา ค่ายพักแรม โรงเรียนสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ตลอดจนการละเล่นอย่างอื่น ประสานงานกับการสังฆนาการของศูนย์ต่าง ๆ เพื่อติดต่อหาผู้มีความรู้ ความชำนาญในกิจกรรมด้านใดด้านหนึ่งมาให้มีความรับผิดชอบในเรื่องเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ของหมวดสังฆนาการ และการจัดนำสมาชิกออกแสดงเผยแพร่กิจกรรมของศูนย์ในงานต่าง ๆ บางโอกาส

⁶ เอกสาร เผยแพร่กิจการศูนย์เยาวชนของกองสวัสดิการสังคมฝ่ายการศึกษา และสวัสดิการสังคม เทศบาลนครกรุงเทพ (ฉบับพิมพ์โรเนียว) 2511 หน้า 5

⁷ เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน

2. ห้องสมุด กิจกรรมห้องสมุดของศูนย์ คือส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักคุณค่าและสนใจต่อกิจกรรมห้องสมุด จัดนิทรรศการคัดลอกจัดหาหนังสือให้สมาชิกอ่าน และเก็บรักษาอุปกรณ์วัสดุต่างๆ ของห้องสมุด จัดให้มีบัญชีหนังสือ บัญชียืม บัญชีสถิติผู้อ่านไว้เป็นหลักฐาน

3. กีฬา กิจกรรมค่านิยมมีการฝึกสอนและส่งเสริมกิจกรรมค่านิยมพลศึกษา และการเล่นเกมกีฬาต่าง ๆ ให้ถูกต้องให้แก่สมาชิก ดูแลความปลอดภัยของสมาชิกที่มารับการฝึกหัด ประสานงานกับแผนกส่งเสริมกีฬา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จัดส่งสมาชิกศูนย์เข้าทำการแข่งขันกัน

4. หัตถศึกษา กิจกรรมค่านิยมมีการฝึกสอนกิจกรรมค่านิยมงานช่างต่าง ๆ เช่นการประดิษฐ์ การเย็บปักถักร้อย การแกะสลัก การปั้น การวาดเขียน การเสริมสวย ส่งสิ่งประดิษฐ์ของสมาชิกไปประกวดหรือจำหน่าย รับผิดชอบประสานงานกับหมวดหัตถศึกษาของศูนย์อื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

5. อาหารและโภชนาการ กิจกรรมค่านิยมมีการฝึกสอนการประกอบอาหาร คาวหวาน ทุกประเภท ตลอดจนจัดร้านให้สมาชิกรู้จักช่วยกันทำช่วยกันขาย จัดให้มีการรับผิดชอบอุปกรณ์ของหมวดนี้ ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ให้ถูกต้องอยู่เสมอ รายละเอียดควบคุมแผนภูมิการแบ่งแยกกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตามภาคผนวกที่ 11

4.5.2. กิจกรรมที่แยกออกตามชนิดของการเล่นที่โตปฏิบัติอยู่เสมอขณะนี้ได้แก่

1. กีฬากลางแจ้ง ได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แบดมินตัน ละครกรอ ฯลฯ

2. กีฬาในร่ม ได้แก่ ปิงปอง หมากรูก หมากฮอส เกมสเบ็คเตล็ค

3. ศิลปะป้องกันตัว ได้แก่ มวย กระบี่กระบอง ฯลฯ

4. การดนตรี ได้แก่ ดนตรีไทย ดนตรีสากล อังกะลุง และขับร้อง

5. นาฏศิลป์ ได้แก่ รำไทย รำพื้นเมือง

6. การแสดง เช่น การแสดงละคร การพูดในที่ประชุมการอภิปราย

ทั้งไทยและอังกฤษ

7. หอสมุด ได้แก่ การอ่าน การเล่านิทาน การจัดทำหนังสือและเอกสารวิชาการหอสมุดต่าง ๆ

8. การศึกษาพิเศษ เช่น การทัศนศึกษา การสอนวิชาพิเศษต่าง ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ วาดเขียน สะสมแสตมป์

9. การเรียนและการช่าง มีการประกอบอาหาร การถนอมอาหาร การประดิษฐ์ของชำร่วย งานช่างอื่น ๆ

10. การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ช่วยเหลือกิจการของทางราชการ องค์การสมาคมและทางศาสนา

11. ค่ายพักแรม จัดส่งสมาชิกเข้าค่ายพักแรมเยาวชนร่วมกับสมาคม วาย.เอ็ม.ซี.เอ. ทุกปี

12. จัดงานเทศกาล งานวันเด็ก งานรื่นเริง งานวันสุดสัปดาห์ เป็นประจำแสดงที่สวนลุมพินี หมุนเวียนกันไป

4.6. การแบ่งกลุ่มของสมาชิก เพื่อดำเนินกิจกรรม

ศูนย์เยาวชนแต่ละศูนย์มีสมาชิกทั้งชายและหญิงซึ่งอายุแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่ 8 - 18 ปี ฉะนั้นกิจกรรมบางอย่างไม่สามารถจะจัดรวมกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากเด็กมีบทบาทจำกัด เพราะสภาพทางชีววิทยาแต่ละวัยและแต่ละเพศนั้น มีความเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจตลอดจนความต้องการแตกต่างกันออกไปตามธรรมชาติ⁸ ศาสตราจารย์ H. Dan Corbin ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ทางพลศึกษาและผู้อำนวยการฝ่ายสันติภาพแห่งวิทยาลัย State College, Lock Haven Pennsylvania ได้อธิบายถึงความต้องการของเด็กในวัยต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และความแตกต่าง

⁸ Alfred Kadushin, Child Welfare Services, (New York, The Macmillan Co. 1967), pp. 9

ระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย โดยแบ่งวัยเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ 3 กลุ่ม ดังนี้⁹

1. เด็กระหว่างอายุ 4 ปี ถึง 6 ปี
2. เด็กระหว่างอายุ 7 ปี ถึง 10 ปี
3. เด็กระหว่างอายุ 11 ปี ถึง 15 ปี

การที่ศาสตราจารย์ Dan Corbin จัดแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่มนี้ก็ไ้รวบรวมมาจากพฤติกรรมของเด็กระหว่างวัยที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันว่า ส่วนใหญ่มีความชอบและความต้องการเหมือนกันทุกอย่างไป เพื่ออธิบายให้ผู้นำสันทนาการได้ทราบเพื่อจะได้จัดรายการกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการและความชอบของเด็กแต่ละวัยให้ถูกต้อง เพราะมีฉะนั้นแล้ว ถ้าจัดกิจกรรมไม่เป็นไปตามความต้องการของเด็กแต่ละวัยแล้วอาจทำให้ไม่เกิดผลดีกับเด็ก เพราะกิจกรรมที่จัดนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่เด็กในวัยนั้นยังไม่สามารถรับหรือร่วมด้วยได้ เด็กก็อาจจะเบื่อ ถ้าจะกล่าวโดยสรุปก็หมายความว่า ควรจัดเด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน ขนาดเดียวกัน และความสามารถพอ ๆ กัน มารวมกันเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ตนปรารถนา ซึ่งต่อไปนี้จะได้อธิบายถึงการแบ่งกลุ่มกิจกรรมของศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ของเทศบาลนครกรุงเทพ

สำหรับศูนย์เยาวชนของเทศบาลนครกรุงเทพ แผนกสันทนาการได้วางหลักการแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็นวัยต่าง ๆ โดยคำนึงถึงสภาพร่างกายและสิ่งแวดล้อมตามลักษณะปกติของเด็กไทยไว้ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งคือการจัดแบ่งกลุ่มตามลักษณะกิจกรรม และขอให้ศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติ ทำนองเดียวกัน ดังนี้¹⁰

⁹ H. Dan Corbin, Recreation Leadership, New Jersey, Prentice Hall, 1959) pp. 27.

¹⁰ วิทยุ บุญยรัตพันธุ์, การจัดกลุ่มสมาชิกและการปฏิบัติงานในศูนย์เยาวชน เอกสารเผยแพร่ของแผนกสันทนาการ กองสวัสดิการสังคม เทศบาลนครกรุงเทพ ฉบับพิมพ์โรเนียว หน้า 1

4.6.1. การแบ่งกลุ่มตามวัยของเด็ก จะแบ่งออกก็กลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกและผู้นำในศูนย์มีมากน้อยเท่าไร ตามธรรมชาติทั่ว ๆ ไป แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

กลุ่มระดับที่ 1 ได้แก่สมาชิกที่อยู่ในวัยเด็ก มีอายุตั้งแต่ 8 ปี ถึง 11 ปี

กลุ่มระดับที่ 2 ได้แก่เด็กวัยรุ่น มีอายุตั้งแต่ 12 ปี ถึง 15 ปี

กลุ่มระดับที่ 3 ได้แก่เด็กวัยรุ่นหนุ่มสาว มีอายุตั้งแต่ 16 ปี ถึง 18 ปี

กลุ่มสมาชิกในระดับต่าง ๆ ดังกล่าว ถ้ากลุ่มระดับใดมีสมาชิกเกินกำลังผู้นำ จะควบคุมดูแลได้ทั่วถึง จะแยกออกโดยเพิ่มผู้นำกลุ่มให้ควบคุมดูแล เช่นแยกเป็นกลุ่มระดับที่ 1 ก. - 1 ข. และในกลุ่มแต่ละกลุ่มจะจัดตั้งหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่มและเจ้าหน้าที่คานต่าง ๆ เช่น คานกีฬา คานดนตรี คานทัศนกิจ คานห้องสมุด เป็นต้น โดยคัดเลือกสมาชิกในกลุ่มของตนเข้าทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว เพื่อควบคุมดูแลและจัดดำเนินการร่วมกันเองภายใต้การแนะนำปรึกษาและดูแลรับผิดชอบของผู้นำกลุ่ม ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของศูนย์ การใช้วิธีการดังกล่าวนี้บางครั้งมีผลดี เพราะสมาชิกต่อสมาชิกด้วยกันเองสามารถเข้าใจความต้องการซึ่งกันและกันได้ดีกว่า เพราะอยู่ในวัยรุ่นราวคราวเดียวกัน บางครั้งก็มีผลเสียอาทิ สมาชิกบางคนชอบตั้งตัวเป็นใหญ่ ไม่ยอมอยู่ภายใต้การนำของสมาชิกด้วยกัน วิธีแก้ก็คือให้สมาชิกที่ชอบตั้งตัวเป็นใหญ่ เป็นหัวหน้ากลุ่มเสียเอง ซึ่งก็อาจได้ผลเพราะเมื่อสมาชิกผู้นั้นได้เป็นหัวหน้ากลุ่มสมใจแล้ว ก็เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน และถ้าเกิดปัญหาในกรณีที่มีผู้อยากเป็นหัวหน้ากลุ่มหลาย ๆ คน ก็ใช้วิธีการหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไป ตามวิธีทางประชาธิปไตย

4.6.2. การแบ่งกลุ่มตามกิจกรรม ในศูนย์เยาวชนหนึ่ง ๆ อาจจะมีกิจกรรมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้แล้วแต่สถานที่ อุปกรณ์ และผู้ฝึกสอน โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว แยกเป็นประเภทใหญ่ ได้ดังนี้ คือ

1. พลศึกษา ไต่แก่ กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม เกมสต่าง ๆ
2. คนตรี และนาฏศิลป์ ไต่แก่ คนตรีไทย คนตรีสากล รำไทย รำพื้นเมือง การขับร้อง ฯลฯ
3. ศิลปหัตถศึกษา และโภชนาการ ไต่แก่ วาดภาพ ปั้น แกะสลัก ประดิษฐ์วัตถุ ตัดเย็บ ถักทอ และประกอบอาหารคาว หวาน การเก็บและถนอมอาหาร ฯลฯ
4. ห้องสมุดไต่แก่การอ่าน การเขียน การพูด การเล่านิทาน การตัดเย็บและเก็บภาพ การประพันธ์ ตลอดจนออกนิตยสารต่าง ๆ
5. กิจกรรมพิเศษ ไต่แก่การจัดงานรื่นเริง การทัศนอาจร ค่ายพักแรม ฉายภาพยนตร์ บำเพ็ญประโยชน์ การแข่งขันกีฬา การประกวดต่าง ๆ

ถึงอย่างไรก็ตาม แมว่าศูนย์เยาวชนจะได้มีหลักการในการปฏิบัติให้มีการจัดแบ่งกลุ่มตามวัย และตามกลุ่มของกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ดังที่อธิบายมาแล้ว แต่ในการปฏิบัติประจำวันตามปกติแล้วก็ได้ดำเนินการตามหลักการดังกล่าวจริงจังกัก ทั้งนี้เพราะวามารถไม่คอยได้มาพร้อมกัน บางครั้งสมาชิกมาน้อยคน บางวันสมาชิกมามาก และสมาชิกบางคนมา ๆ ชาติ ๆ อยู่เสมอ จึงยากแก่การจะจัดกลุ่มอย่างถาวรได้¹¹ ยกเว้นกิจกรรมบางประเภทที่มีสมาชิกสนใจมาก เช่น นาฏศิลป์ คนตรี ซึ่งอาจจะจัดกลุ่มและกำหนดวันฝึกสอนได้อย่างจริงจัง ซึ่งความจริงแล้วถึงแม้จะต่างวัยกันก็สามารถรวมกิจกรรมกันได้ ไม่จำเป็นต้องมีการแบ่งกลุ่มก็ได้ นอกจากนั้นก็มีประเภทกิจกรรมที่ต้องแบ่งกันเองเป็นกลุ่มโดยลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ อยู่แล้ว เช่น กิจกรรมค่านพลศึกษา แบ่งเป็น กลุ่มฟุตบอล กลุ่มบาสเก็ตบอล กลุ่มแบดมินตัน กลุ่มเทเบิลเทนนิส แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 ฝ่าย เพื่อเล่นแข่งขันกันอยู่แล้ว แต่เพื่อให้การแข่งขันเป็นไปโดยยุติ บางครั้งอาจจะมีการแบ่งกลุ่มออกเป็นรุ่น คือ รุ่นเล็ก รุ่นกลาง และรุ่นใหญ่ ส่วนใหญ่แล้วกิจกรรมประเภทนี้มักจะได้รับการสนับสนุนและปฏิบัติในการแบ่งกลุ่มออกเป็นรุ่นอย่างจริงจัง เพื่อคัดเลือคนักกีฬา

11 สัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์เยาวชนลุมพินี เมื่อ 30 เมษายน 2514

เข้าแข่งขันกับศูนย์เยาวชนต่าง ๆ

4.7. บทบาทของสมาชิกที่มีต่อศูนย์เยาวชน

4.7.1. จำนวนสมาชิก

จำนวนสมาชิกเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะดำเนินงานศูนย์เยาวชนอย่างไร หรือควรจะปรับปรุงกิจการศูนย์เยาวชนต่อไปอย่างไรหรือไม่เพียงใด ดังนั้นการเก็บสถิติ ทะเบียนว่ามีเยาวชนจำนวนมากน้อยเพียงใด และเยาวชนให้ความสนใจต่อศูนย์เยาวชนเพียงใด จึงเป็นเรื่องที่ทางศูนย์จะต้องคอยรวบรวมอยู่เสมอ สถิติตัวเลขจากทะเบียนซึ่งรวบรวมจำนวนสมาชิก และการมาร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนนี้ จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของศูนย์เยาวชนในเมื่อมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น หรืออาจจะเป็นเครื่องช่วยแสดงให้เห็นว่าศูนย์เยาวชนควรจะต้องมีการปรับปรุง ในเมื่อสมาชิกไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ดังนั้นศูนย์เยาวชนทุกแห่งจึงต้องมีทะเบียนสมาชิก พร้อมทั้งทะเบียนการมาร่วมกิจกรรมของสมาชิกประจำวัน และจะต้องรวบรวมทำเป็นรายงานเสนอต่อแผนกสันตนาการทุก ๆ เดือน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 อันเป็นปีแห่งการเริ่มจัดตั้งศูนย์เยาวชน เป็นต้นมานั้น เริ่มแรกศูนย์เยาวชนมีสมาชิกทั้งหมดเพียง 324 คน และในปีต่อมาจำนวนสมาชิกของศูนย์เยาวชนก็ได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังรายละเอียดซึ่งปรากฏในตารางดังนี้

ตารางที่ 2

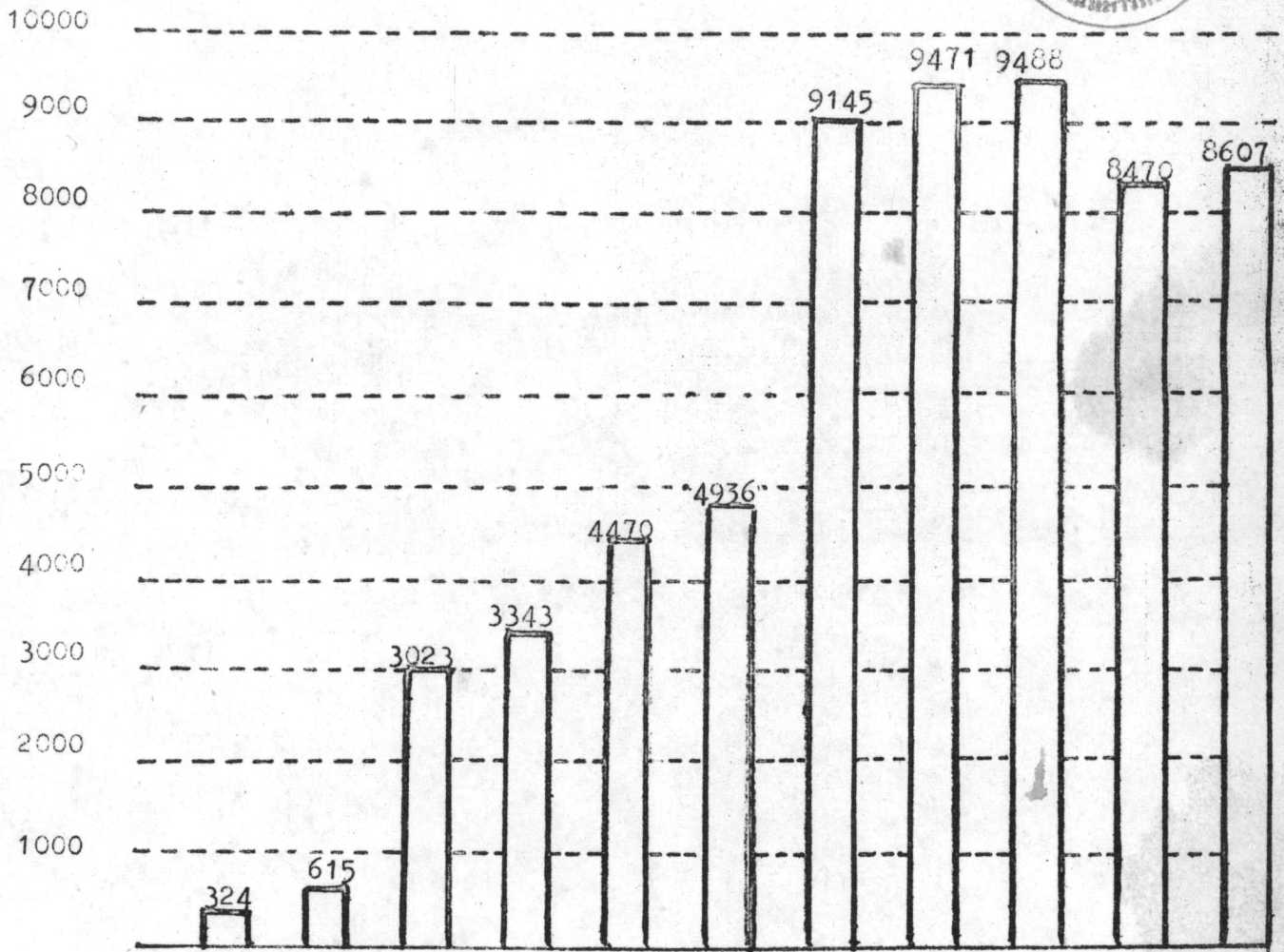
.ตารางแสดงจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 - 2513

พ.ศ.	จำนวนสมาชิก	จำนวนที่เพิ่ม	หมายเหตุ
2503	324	-	เพิ่ม
2504	615	291	"
2505	3023	2408	"
2506	3343	320	"
2507	4470	1127	"
2508	4936	466	"
2509	9145	4209	"
2510	9471	326	"
2511	9488	17	"
2512	8470	1018	ลดเพราะศูนย์ เยาวชนหัวลำโพง ไฟไหม้
2513	8607	137	เพิ่ม

ที่มา เอกสารแนะนำการประชุมที่มาสัมมนาผลงานศูนย์เยาวชนของเทศบาลนคร
กรุงเทพ ครั้งที่ 1 พ.ศ.2512 และจากทะเบียนยอดรวมสมาชิกของแผนกสันตนาการ
จัดทำตารางโดยผู้เขียน

จากสถิติดังกล่าวซึ่งแสดงไว้ในตารางนี้ จะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกของศูนย์
เยาวชนทั้งหมดที่สันตนาการไปในทางเพิ่มขึ้นตลอดมา จะมีจำนวนลดลงไปบ้างก็ในปี 2512
และ 2513 เท่านั้น แต่ก็เป็นด้วยเหตุที่ว่า ศูนย์เยาวชนหัวลำโพงต้องงดดำเนินการ
เพราะถูกอัคคีภัย ดังนั้นถ้าได้แสดงเป็นกราฟที่ขี้งจะสามารถทราบได้อย่างแน่ชัดว่า
กราฟแสดงถึงวิวัฒนาการไปในทางสูงขึ้น ดังกราฟซึ่งได้แสดงไว้ ณ ที่นี้

กราฟแสดงจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนเทศบาลนครกรุงเทพ ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 - 2513

ปี พ.ศ. 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513

ที่มา - เอกสารแนะนำการประชุมสัมมนาผลงานศูนย์เยาวชนของเทศบาลนครกรุงเทพ ครั้งที่ 1 พ.ศ.

2512 และจากบัญชีรวมยอดสมาชิกของแผนกคันทนาการ

จัดทำกราฟโดยผู้เขียน

ฉะนั้น จากจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชน ในปี 2510 นั้น ถ้าเทียบอัตราส่วน ก็แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของสมาชิกขยายตัวมากกว่าในปีแรกถึง 22 เท่า เมื่อคิด เทียบกับผลเฉลี่ยจำนวนศูนย์ที่เพิ่มขึ้น มีศูนย์เยาวชนเพิ่มขึ้นจากปีแรกเพียง 13 ศูนย์ เท่านั้น ฉะนั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า มีสมาชิกอยู่ในศูนย์แต่ละศูนย์ประมาณ 600 คนต่อ หนึ่งศูนย์ แต่เยาวชนในเขตเทศบาลนครกรุงเทพในปี 2513 ที่มีอยู่ประมาณ 526,387 คน¹² ดังนั้นจากจำนวนดังกล่าว เมื่อคิดเทียบเปอร์เซ็นต์ก็จะเห็นว่าศูนย์เยาวชนทั้งหมดบริการ ให้กับเยาวชนได้เพียงร้อยละ 1.6 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำมากเกินไป

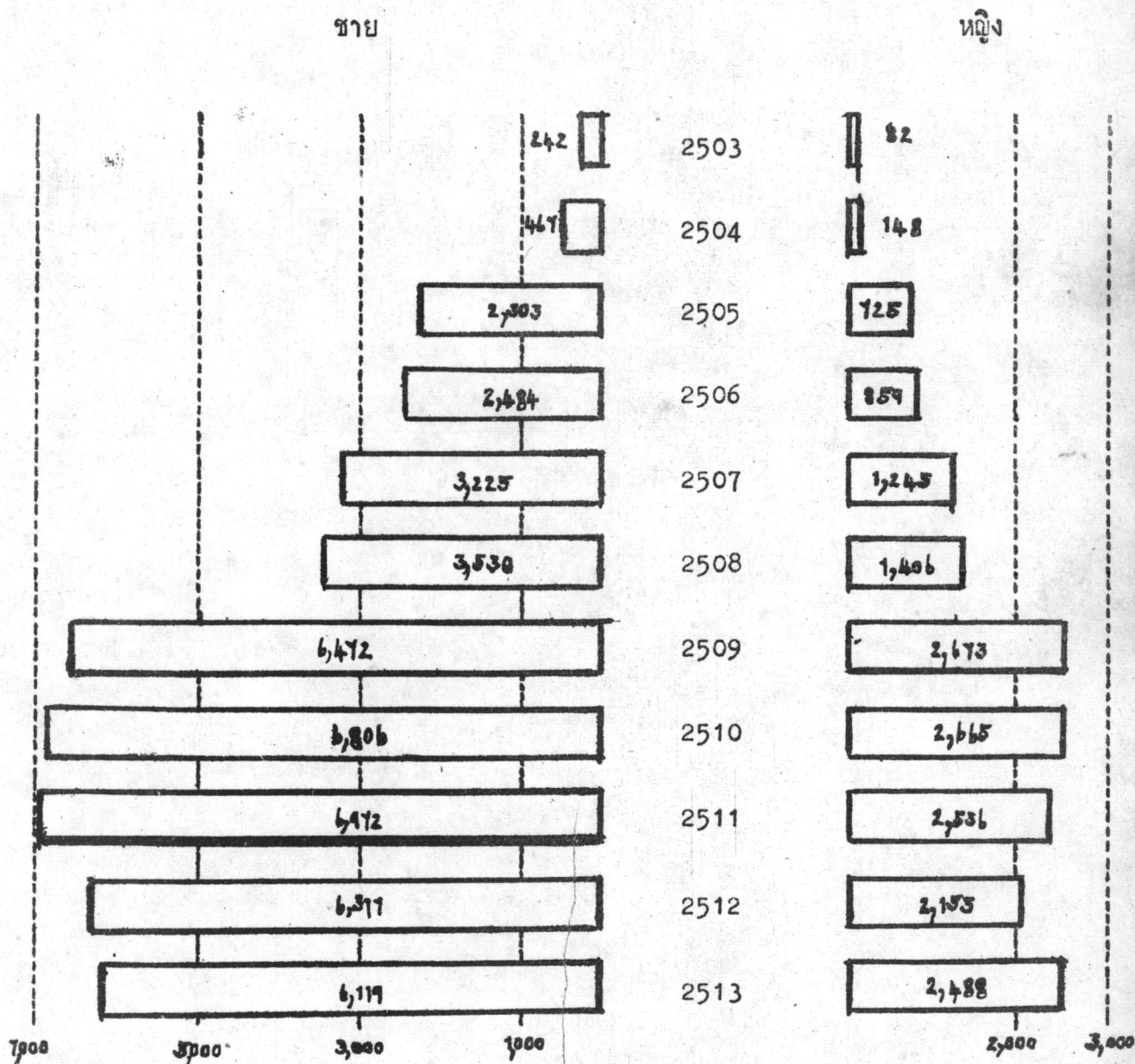
แต่ตามข้อเท็จจริง ซึ่งผู้เขียนได้ออกไปสังเกตการณ์และทำการวิจัยค้นคว้า ผู้เขียนเห็นว่าจำนวนสมาชิกที่ปรากฏจริงนั้น มิได้เป็นไปตามรายงาน ทั้งนี้เพราะว่า

1. ศูนย์เยาวชนแต่ละศูนย์ไม่ได้มีการลบบชื่อและจำนวนสมาชิก ผู้ซึ่งอายุเกิน วัยการ เป็นสมาชิกออกในแต่ละปี
2. สมาชิกบางคนถึงแก่กรรม หรือย้ายไปอยู่ที่อื่น ก็มีได้มีการมาขอลาออก จากสมาชิกของศูนย์แต่ประการใด
3. สมาชิกบางคนมีชื่อสมัคร เป็นสมาชิกจริง แต่ไม่เคยไปใช้ศูนย์เลยก็มี ซึ่ง ศูนย์ก็ไม่ได้มีวิธีการคัดชื่อออกแต่ประการใด

ดังนั้น ยอดรวมของสมาชิกก็คงทับถมอยู่เรื่อย ๆ เพื่อความแน่นอนผู้เขียนใคร่ ขอเสนอแนะให้ศูนย์เยาวชนทุกแห่งมีการชำระบัญชีรายชื่อ หรือทะเบียนสมาชิกที่อายุเกิน หรือสมาชิกที่ไม่เคยมาใช้ศูนย์ในแต่ละปีด้วย

¹² วิเคราะห์โดยประมาณจากจำนวนประชากรปี 2513 ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยหาค่าเฉลี่ยตามอัตราส่วนตามระดับอายุ ซึ่งสำนักสถิติแห่งชาติจัดอันดับไว้ในรายงาน สำนะโนประชากรปี 2503 (จัดวิเคราะห์โดยผู้เขียน)

กราฟแสดงจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนเทศบาลนครกรุงเทพ ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 - 2513
แสดงจำนวนเปรียบเทียบสมาชิกชายกับหญิง

ที่มา - เอกสารแนะนำการประชุมสัมมนาผลงานศูนย์เยาวชนของเทศบาลนครกรุงเทพ ครั้งที่ 1
พ.ศ. 2512 และจากบัญชีรวมยอดสมาชิกของแผนกสันทนาการ
จัดทำกราฟโดยผู้เขียน

4.7.2. จำนวนสมาชิกแยกตามเพศ

ถ้าพิจารณาจากกราฟที่แสดงจำนวนสมาชิกชายและหญิงนั้น จะพบว่า นับแต่ปี พ.ศ. 2503 อันเป็นปีแรกแห่งการจัดตั้งศูนย์เยาวชนนั้น จำนวนสมาชิกชายมีมากกว่าสมาชิกหญิงอยู่ประมาณ 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด คือสมาชิกชายมีอยู่ 242 คน และสมาชิกหญิงมีอยู่เพียง 82 คน และเมื่อดูจำนวนปีต่อ ๆ ไปทุกปีจนกระทั่งถึง พ.ศ. 2513 สมาชิกชายมีทั้งหมด 6119 คน และมีสมาชิกหญิงจำนวน 2488 คน จำนวนสมาชิกชายก็ยังคงมากกว่าจำนวนสมาชิกหญิงอยู่นั่นเอง คิดเป็นอัตราส่วน ชาย 2 คนต่อหญิง 1 คน (ดูแผนภูมิหน้า 84)

เหตุที่เยาวชนหญิงไม่ใคร่นิยมสมัคร เข้าเป็นสมาชิกของศูนย์นั้น ผู้เขียนได้สัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์ เยาวชนลมพินและหัวหน้ากองบริการชุมชน กรมประชาสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร นวลสุวรรณ¹³ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และใกล้ชิดกับงานด้านนี้มาตลอด พบว่า

1. บิดามารดาหรือผู้ปกครองยังมีค่านิยมในประเพณีไทยแต่ดั้งเดิมว่า เด็กผู้หญิงควรจะต้องอยู่กับเห่าเผ่ากับเรือน ไม่ควรออกเที่ยวเตร่จเตรไปในที่ต่าง ๆ โดยไม่มีผู้ใหญ่ไปด้วย
2. บิดามารดาหรือผู้ปกครองยังมีนิมิตถือว่าการทำงานบ้าน เช่น การทำกับข้าว การกวาดบ้านถูบ้าน การดูแลบ้าน ตลอดจนการเลี้ยงน้อง เป็นหน้าที่ของเด็กผู้หญิง ฉะนั้นบางครั้งเมื่อผู้ใหญ่ออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กหญิงก็มีหน้าที่เผ่าและดูแลบ้าน จะเห็นว่าบางครั้งสมาชิกอยากจะมาศูนย์ของตนองมาด้วย เพราะไม่มีใครดูแลน้องแทน
3. บิดามารดาหรือผู้ปกครองของสมาชิกบางคน มานั่งเฝ้าคอยสมาชิกอยู่ด้วย เวลาที่สมาชิกมาร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ ทำให้สมาชิกเกิดการพะว้าพะวัง เมื่อมีคนมานั่งคอย จึงไม่เกิดความสนุกในกิจกรรมเท่าที่ควร

¹³ สัมภาษณ์คุณวณิชาน นวลสุวรรณ หัวหน้ากองบริการชุมชน กรมประชาสงเคราะห์ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2514

4. ปัญหาเรื่องอาชญากรรม เท่าที่เป็นข่าวอยู่ในขณะนี้ จะเห็นว่า เด็กหญิงถูกล่อลวงหรือถูคราณาจารย์เพิ่มมากขึ้น ทำให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กหญิงเกิดการหวาดกลัวไม่กล้าปล่อยให้เด็กหญิงออกจากบ้าน ไปไหนตามลำพัง หรือ กลับบ้านค่ำมืดเกินไป

5. การจัดกิจกรรมของเจ้าหน้าที่บางครั้ง ไม่คำนึงถึงว่าสมาชิกหญิง กับสมาชิกชายมีความชอบไม่เหมือนกัน บางศูนย์จัดแต่กิจกรรมที่สมาชิกชายชอบแต่ฝ่ายเดียว เพราะในศูนย์มีสมาชิกชายมากกว่า สมาชิกหญิงที่มาร่วมกิจกรรมเมื่อรวมไม่ได้ก็เกิดการ เบื่อหน่ายต่อไปก็ไม่มา และแทนที่จะไปชวนเพื่อนฝูงมาอีกก็เป็นอันล้มเลิกไป

6. ศูนย์บางศูนย์หัดสมาชิกอยู่เฉพาะกลุ่มเดียว เช่น การทัศนศึกษา เพื่อเอากิจกรรมนั้นไว้เป็นที่ระลึกศูนย์เยาวชนตลอดไป

4.7.3. ฐานะทางสังคมของสมาชิก

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ได้ทราบว่าสมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความเป็นอยู่ปานกลาง และมีภูมิลำเนาอยู่ในละแวกที่ตั้งของ ศูนย์ ทั้งนี้จากการสังเกตและการสัมภาษณ์สมาชิกของศูนย์เป็นส่วนใหญ่ แต่ทางศูนย์เยาวชน ไม่มีโอกาสจะได้ทำการสัมภาษณ์โดยออกตามบ้านของสมาชิก เพราะทางเทศบาลนครกรุงเทพฯ ยังไม่เห็นชอบกับโครงการดังกล่าว โดยเกรงว่าจะก่อความวุ่นวายให้กับครอบครัวของสมาชิก มากเกินไป¹⁴ และในใบสมัครของสมาชิกก็ไม่ได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับฐานะทางครอบครัว ของสมาชิก จึงเป็นผลเสียอย่างมาก และขัดกับหลักการของการให้บริการทางสังคมด้วย เพราะนักสังคมหรือหัวหน้าศูนย์ไม่สามารถจะทราบความเป็นไปที่แท้จริงของสมาชิก ฉะนั้น การจะวางแผนการดำเนินการอย่างใดก็ตามจึงมีปัญหาคงตามมา

¹⁴ สัมภาษณ์นางสาววิไลจิตต์ ศรีทองแท้ นักสังคมสงเคราะห์ประจำศูนย์สวนอ้อย เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2514

เหตุผลที่พอจะแสดงให้เห็นว่าสมาชิกส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงนั้นก็คือ

1. คุโตจากโบสถ์สมาชิกที่ทุกคนต้องลงที่อยู่ไวควย
2. การพิจารณาเขาเป็นสมาชิก คณะกรรมการบริหารของศูนย์มีหลักในการคัดเลือกเอาเฉพาะเด็กที่อยู่ใกล้เคียงศูนย์ เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว เพราะสมาชิกบางรายที่บ้านอยู่ไกล ถ้ามาเป็นสมาชิกของศูนย์อาจจะทำให้กลับบ้านช้าหรือมีค่าไถ่

ส่วนเหตุผลในเรื่องฐานะของสมาชิกนั้น มีข้อสันนิษฐานว่ามาจากฐานะปานกลาง ดังนี้

1. เด็กที่มีฐานะสูงมักจะได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีในสังคมระดับเดียวกับตน และมีที่พักผ่อนหย่อนใจพร้อมอยู่แล้ว เช่นในฤดูร้อนอาจจะไปตากอากาศกับครอบครัว เป็นต้น
2. เด็กที่มีฐานะสูงมักจะอยู่ในสังคมของตน ไม่ชอบที่จะมาสมาคมปะปนกับคนอื่น
3. ถ้าเด็กที่มีฐานะต่ำเกินไป มักจะไม่มีใครรับอุปการะจากผู้ปกครองให้เขาเป็นสมาชิก เพราะผู้ปกครองต้องการให้เด็กช่วยเหลือครอบครัว และส่วนใหญ่ต้องมีภาระยามว่างหาเลี้ยงชีพหรือช่วยพ่อแม่ทำงานในบ้านหรือนอกบ้าน เช่น หุงหาอาหาร เลี้ยงน้อง หรือเดินขายหนังสือพิมพ์ เดินขายพวงมาลัยตามถนน เป็นต้น

4.7.4. การให้ความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมด้านต่าง ๆ

จากรายงานประจำเดือนซึ่งศูนย์เยาวชนต่าง ๆ รายงานต่อเทศบาลนครกรุงเทพฯ นั้น ตามแบบฟอร์มจะต้องปรากฏว่า ในรอบเดือนมีสมาชิกร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนเท่าใด แยกเป็นจำนวนสมาชิกชายและจำนวนหญิง และสมาชิกร่วมกิจกรรมอะไร เป็นจำนวนเท่าไร ซึ่งผู้เขียนขอเสนอตัวเลขแสดงการมาร่วมกิจกรรมของสมาชิกเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2510, 2511, 2512 คัดเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์ดังนี้

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนรอยตะของนมารวม
ตารางกิจกรรมประเภทกิจกรรมกีฬา

ลำดับที่	รายชื่อกิจกรรม	พ.ศ.2510	พ.ศ.2511	พ.ศ.2512	หมายเหตุ
1	ฟุตบอล	9.20	3.13	5.40	
2	บาสเกตบอล	15.15	14.00	9.71	
3	วอลเลย์บอล	4.03	1.32	3.60	
4	ซอฟต์บอล	—	0.10	—	
5	แฮนด์บอล	0.68	1.73	0.91	
6	ตะกร้อ	3.77	2.10	1.83	
7	แบดมินตัน	7.40	9.00	8.07	
8	ห่วงยาง	5.46	4.70	3.90	
9	กระโดดเชือก	6.41	3.42	3.94	
10	ชักกะเยอ	0.97	0.50	0.52	
11	ชิงช้า	5.00	4.30	6.46	
12	วิ่งเปรี๊ยะ	3.30	2.10	4.85	
13	ปิงปอง	15.37	18.70	16.04	
14	หมากฮอส	11.10	8.54	7.45	
15	หมากรูก	—	3.60	4.75	
16	งูไต่บันได	3.31	4.50	4.81	
17	มวย, ยก- กระสอบ	3.60	2.30	2.14	
18	ยิมนาสติก	—	—	—	
19	กระบี่กระบอง	0.78	0.10	0.56	
20	โคมี่โบ	0.86	4.40	3.85	

ลำดับที่	รายชื่อกิจกรรม	พ.ศ.2510	พ.ศ.2511	พ.ศ.2512	หมายเหตุ
21	สแครมเบิ้ล	0.15	0.83	0.56	
22	แครอม	—	5.87	6.07	
23	เกมส์ เบ็ค เทล็ค	4.01	2.70	2.57	
24	เกมส์ คณิตศาสตร์	0.05	—	2.01	
25	วายน้	—	1.80	—	
26	คาราเต	—	0.11	—	
27	ยูโด	—	0.20	—	

ที่มา - รายงานจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ที่มาร่วมกิจกรรมของแผนกสันทนาการ เทศบาลนครกรุงเทพ จัดทำตารางและคิดเทียบเป็นอัตราส่วนร้อยละ โดยผู้เขียน

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าประเภทกิจกรรมกีฬากลางแจ้งที่สมาชิกสนใจมากที่สุดโดยเฉลี่ยเป็นอันดับที่ 1 ก็คือบาสเกตบอล เป็นจำนวนร้อยละ 12.95 เปอร์เซ็นต์ และอันดับรองลงมาคือแบดมินตัน เป็นจำนวนร้อยละ 8.16 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เพราะกีฬาทั้งสองประเภทเป็นกีฬาพื้นทั่ว ๆ ไปที่คนส่วนใหญ่รู้จักและวิธีการเล่นก็ง่าย ยิ่งเป็นการแข่งขันยิ่งทำให้รู้สึกสนุกสนาน และวิธีการก็ไม่ตองใช้สนามกว้างขวางเท่าใดนัก ส่วนใหญ่ศูนย์เยาวชนเกือบทุกแห่งมักจะมีที่กว้างขวางพอสำหรับเล่นกีฬาทั้งสองประเภทนี้ได้ หรือมีถนนทางศูนย์กีฬาที่ไม่มีที่กว้างพอเล่นกีฬาประเภทนี้ได้ ก็อาจจะหาสถานที่บริเวณใกล้เคียงใช้เล่นเป็นครั้งคราวได้ เช่น ศูนย์เยาวชนเทเวศร์ไม่มีสถานที่ที่จะทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ ก็พาสมาชิกไปใช้สถานที่ของโรงเรียนวัดมกุฏกษัตริยารามเป็นครั้งคราว

ส่วนกิจกรรมประเภทฟุตบอลนั้น ปรากฏว่าสมาชิกชายชอบเป็นส่วนใหญ่ แต่คิดว่าคนที่ศูนย์เยาวชนส่วนใหญ่ไม่มีสถานสำหรับให้ทำเนื่กิจกรรมประเภทนี้ จึงเป็นการดำเนินเพียงครั้งคราวเท่านั้น

ส่วนกิจกรรมประเภทกีฬาในร่มนั้น สมาชิกสนใจป้องกันเป็นพิเศษ เป็นจำนวนร้อยละ 16.67 เปอร์เซ็นต์ และรองลงมาก็คือหมากรุก เป็นจำนวนร้อยละ 9.03 เปอร์เซ็นต์ เหตุผลในข้อนี้ก็คือกีฬาทั้งสองประเภทนี้เป็นกีฬาประเภทเล่นง่าย เบาสบาย และไม่ใช่ออกกำลังหนักมาก

สำหรับกิจกรรมประเภทอื่นนั้น ก็มีสมาชิกให้ความสนใจอย่างธรรมดา คือพอประมาณ ส่วนของที่ว่างไม่มีสมาชิกสนใจนั้นมิใช่สมาชิกจะไม่สนใจ หากแต่ถ้าไม่มีการดำเนินกิจกรรมประเภทนั้น เพราะขาดผู้นำกิจกรรม หรือบางครั้งก็ยังไม่มืสถานที่ให้ดำเนินกิจกรรม ถ้าจะดำเนินกิจกรรมก็อาจต้องไปขอยืมสถานที่ที่อื่น เช่น วายน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 4

ตารางแสดงจำนวนร้อยละของผูมาร่วมกิจกรรมคานนาฏศิลป์และนาฏดนตรี

ลำดับที่		พ.ศ.2510	พ.ศ.2511	พ.ศ.2512	หมายเหตุ
1	ดนตรีไทย	—	1.12	2.10	
2	ดนตรีสากล	8.73	9.30	12.01	
3	อังกะลุง	4.30	1.52	1.90	
4	รองเพลง	32.17	35.21	13.10	
5	ละคร	1.01	—	—	
6	โพลีคคาเนซ	3.54	7.78	1.45	
7	นาฏศิลป์	50.52	45.07	69.44	

ที่มา — รายงานจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ที่มาร่วมกิจกรรมของแผนกสันตนาการเทศบาลนครกรุงเทพ จัดทำตารางและคิดเทียบเป็นอัตราส่วนร้อยละโดยผู้เขียน

กิจกรรมประเภทนี้ ส่วนใหญ่สมาชิกหญิงให้ความสนใจมากกว่าสมาชิกชาย จะเห็นได้ว่ากิจกรรมประเภทนาฏศิลป์มีสมาชิกให้ความสนใจเป็นอันดับ 1 ส่วนการร้องเพลง นั้นเป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้ก็เพราะศูนย์เยาวชนทุกศูนย์พยายามส่งเสริมศิลปะทางด้านนี้เพื่อ เขาไว้แสดงในพิธีการต่าง ๆ และสมาชิกก็ชอบเพราะเป็นกิจกรรมที่คึกคัก สามารถนำไปแสดง โชว์ในที่ต่าง ๆ ได้

ตารางที่ 5

ตารางแสดงจำนวนรอยละของผูมาร่วมกิจกรรมคานทองสมุก

ลำดับที่		พ.ศ.2510	พ.ศ.2511	พ.ศ.2512	หมายเหตุ
1	การอ่านหนังสือ	100	89.03	86.30	
2	การทำหนังสือ	—	—	—	
3	การเล่านิทาน	—	5.88	8.11	
4	นิทรรศการ	—	3.07	4.14	
5	สะสมภาพ	—	2.02	1.45	

ที่มา - รายงานจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ที่มาร่วมกิจกรรมของ แผนกสันทนาการ เทศบาลนครกรุงเทพ จัดทำตารางและคิดเป็นอัตราส่วนรอยละโดย ผู้เขียน

กิจกรรมประเภทนี้ สมาชิกให้ความสนใจในด้านการอ่านหนังสือมากเป็นอันดับ หนึ่ง ส่วนอันดับรองลงมาได้แก่การเล่านิทาน

ตารางที่ 6

ตารางแสดงจำนวนรอยละของผูมารวมกิจกรรมคานหัดศึกษา

ลำดับที่		พ.ศ.2510	พ.ศ.2511	พ.ศ.2512	หมายเหตุ
1	วาดเขียน	74.29	15.50	12.03	
2	ตอภาพ	25.71	23.48	1.84	
3	ประดิษฐ์ของชำร่วย	—	23.48	23.69	
4	ประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง	—	18.78	54.08	
5	ประดิษฐ์ดอกไม้สด	—	3.06	2.16	
6	ประดิษฐ์เศษวัสดุ	—	2.73	3.01	
7	ถักโครเช่	—	5.93	0.65	
8	ตัดเย็บเสื้อผ้า	—	2.48	2.54	
9	ถักกระเป๋าควยทาง	—	3.64	—	
10	ฉลุไม้	—	0.92	—	

ที่มา — รายงานจำนวนสมาชิกศูนย์เยาวชนต่าง ๆ ที่มารวมกิจกรรมของแผนกสันทนาการ เทศบาลนครกรุงเทพ จัดทำตารางและคิดเป็นอัตราร้อยละโดยผู้เขียน

กิจกรรมประเภทนี้ สมาชิกให้ความสนใจในการประดิษฐ์ของชำร่วยมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง ส่วนใหญ่กิจกรรมประเภทนี้เป็นกิจกรรมของสมาชิกหญิงอีกเช่นกัน กิจกรรมประเภทนี้มีปัญหาอยู่เหมือนกันคือ สิ่งประดิษฐ์ที่สมาชิกทำขึ้นนั้นจะต้องมอบให้ไว้เป็นสมบัติของศูนย์ ทั้งนี้เพราะว่าศูนย์เป็นผู้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ ดังนั้นศูนย์จะนำเอาสิ่งประดิษฐ์เหล่านี้ไปจัดขายในโอกาสงานการกุศล เพื่อเอาเงินเข้าศูนย์ ฉะนั้นบางครั้งสมาชิกจะรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการประดิษฐ์ เพราะสมาชิกไม่มีโอกาสได้นำไปเป็นของตนเองได้

ส่วนกิจกรรมพิเศษนั้น ทางศูนย์จะจัดเป็นครั้งคราว เมื่อสมาชิกส่วนมากให้ความสนใจ

4.7.5. การปฏิบัติตนของสมาชิกกับศูนย์

สมาชิกส่วนใหญ่มักจะมาใช้ศูนย์หลังจากโรงเรียนเลิกแล้วในระหว่างโรงเรียนเปิด และในวันอาทิตย์ก็มีสมาชิกมาบางแต่ไม่มากนัก เว้นเสียแต่ว่าทางศูนย์จะมีกิจกรรมพิเศษ ส่วนตอนโรงเรียนปิดเทอมสมาชิกจะมาน้อยลงไปครั้งต่อครั้ง สำหรับศูนย์ที่อยู่เป็นเอกเทศ¹⁵ ส่วนศูนย์ที่อยู่ในโรงเรียนนั้น จะไม่มีสมาชิกมาเลย หรืออาจจะมีมาบางวันละ 2 - 3 คน¹⁶ ทั้งนี้สมาชิกไม่มีใครได้ออกจากบ้านระหว่างโรงเรียนปิดเทอมเสียเป็นส่วนใหญ่ สมาชิกที่มาส่วนใหญ่มักจะมาเป็นประจำ ส่วนประเภทที่มาเป็นครั้งคราวหรือนาน ๆ มาครั้งก็มีบ้าง ประมาณร้อยละ 30 เปอร์เซ็นต์ เมื่อสมาชิกมาถึงก็จะต้องมาลงชื่อในสมุดทะเบียนประจำวันแล้วจึงเข้าไปร่วมดำเนินกิจกรรมตามที่ตนสนใจ ในกิจกรรมแต่ละประเภทจะมีผู้นำกิจกรรมคอยดูแลรับผิดชอบ คอยแนะนำวิธีการเล่น ตลอดจนเบิกจ่ายอุปกรณ์เครื่องเล่นให้กับสมาชิก

สมาชิกส่วนใหญ่ซึ่งอายุเกินการเป็นสมาชิกแล้ว ก็ยังคงมาร่วมกิจกรรมอยู่ด้วย ซึ่งเป็นปัญหาของศูนย์แต่ละศูนย์ในการที่สมาชิก เกาซึ่งพบนสภาพมาแยงสถานที่และอุปกรณ์สมาชิกเล่น และผู้เขียนได้รับทราบจากศูนย์ต่าง ๆ ว่า ไม่สามารถที่จะไม่ให้พวกสมาชิกที่อายุพ้นเกณฑ์ออกไปจากสถานที่ได้ เพราะสมาชิกบางคนเป็นสมาชิกมาแต่ดั้งเดิมก็ต้องปล่อยให้ชั่วระยะหนึ่ง พอสมาชิกผู้นั้นเปลี่ยนสภาพจากการเป็นเด็กนักเรียนต้องออกไปทำงาน หรือศึกษาสูงขึ้นก็จะเห็นทางศูนย์ไปเอง

¹⁵ สัมภาษณ์นายณรงค์ เรืองทอง หัวหน้าศูนย์เยาวชนชุมพูนี เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2514

¹⁶ สัมภาษณ์นางสาวสุชาดา นาคะทัต หัวหน้าศูนย์เยาวชนวัดราชสิงขร เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2514

สรุป

ในบทนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ว่ามีวิธีการสมัครเข้าเป็นสมาชิกอย่างไร และการดำเนินกิจกรรมนั้นดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกเกี่ยวข้องกับศูนย์ จากบทนี้จะพบว่ากิจกรรมที่สมาชิกชอบมากที่สุดนั้น คงจะ ได้แก่ กีฬากลางแจ้ง ประเภทสเก็ตบอล กีฬาในร่มคือปิงปอง ส่วนประเภทนาฏศิลป์และดนตรี ก็ได้แก่ นาฏศิลป์ กิจกรรมห้องสมุดก็ ได้แก่ การอ่านหนังสือ และประเภทกิจกรรมด้านหัตถศึกษา ก็ ได้แก่ การประดิษฐ์ของชำร่วย ส่วนกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ นั้น มีการจัดเป็นครั้งคราว โดยการชาวเสียงสมาชิกก่อน ฉะนั้นจึงไม่สามารถวัดความต้องการของสมาชิกได้

สำหรับบทนี้เป็นบทที่วิจัย เข้าถึงข้อดีที่ย่อยในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ ฉะนั้นจึงได้สรุปปัญหาและวิจารณ์การดำเนินงานไปด้วย และจะได้เสนอแนะการแก้ไขในบทสรุป.